

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Defensio Locorum S.
Scripturae. De Ecclesia Catholica, Et Eivs Pastore
Episcopo Romano, B. Petri, principis Apostolorum
successore, libri duo. Aduersus nugatorias ...**

**Torres, Francisco de
Coloniae Agrippinae, 1580**

VD16 ZV 18729

Capvt VIII. De tertio loco, Tu es Petrus, & super hanc petram, &c.
quomomo false sint tres rationes, quibus conatur Antonius probare, illud,
super hanc petram, aedificabo Ecclesiam, non ad Petrum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-33634

Ecclesie noui testamenti tanquam forma, quæ est dispositio, quæ Christus Ecclesiam nouam disposuit & informauit, in qua dispositione continentur Episcopi, quos Deus in ecclesia posuit. Hactenus de responsione tua sophistica, ad meum argumentum. Quo fractus es, & ad æquior compulsus; quia nihil ad refellendum sumere potuisti, licet omnia tentaueris; nihil inquam, præter diuerticula, & flexiones & mendacia, ac fallacias tortuosas, & absurdas reperire potuisti, nec unquam reperiens, nisi quibus te ipse magis, ac magis redarguas; & imperitiam tuam prodas, obstinationem confirmes; cæcitatem augeas; si modo magis cæcus esse potes. Pergamus ad secundum locum Matthæi 16.

Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam.

SOPHISMA TVRRIANI. CAPVT VIII.

De tertio loco, Tu es Petrus, & super hanc petram, &c. quomodo falsæ sint tres rationes, quibus conatur Antonius probare, illud, super hanc petram, ædificabo Ecclesiam, non ad Petrum referri, sed ad filiū Dei, quem Petrus cōfessus fuit. Et quomodo necessarium sit secundū consequentiam verborum scripturæ sanctæ, & doctrinam Ecclesiæ catholicæ ad Petrum pertinere; & de duplici fundamento ecclesiæ, secundum scripturam Pauli; & quomodo Antonius ignoret, quid sit ædificasse ecclesiam super Petrum, & quam utile, & necessarium fuerit, & quam diuinè à Deo promissum. Et quomodo Petrus esset os omnium Apostolorum, & de ascensu Pauli Hierosolymam ad videndum Petrum, & iterum ad conferendum Euangelium, & de antiqua consuetudine Patriarcharum in conferenda confessione fidei suæ cū Pontifice Romano ad exemplum Pauli, & de ordinationibus episcoporum olim peti solitis in ecclesijs Orientis à Pontifice Rom. & quomodo ecclesiam ædificatam esse super Petrum necessariam conuenientiam cum fide habeat.

„ **S**uper Petrum sic à petra translātè dictum propter
 „ firmitatem fidei eius, & propter auctoritatem fir-
 „ mādi in ipsa illa fide fratres, Luc. 22. Christus pro-
 „ mittit

mittit se ecclesiā suam perpetuò ædificaturum, nam is est,,
 sensus verbi ædificabo futuri temporis secundum idioma,,
 Scripturæ sanctæ. Itaq; singulæ Ecclesiæ tanquā partes de,,
 bent adherere vniuersæ Ecclesiæ, ac proinde eum habere,,
 Pontificem, qui est ecclesiæ vniuersæ Pontifex, is autem,,
 est Romanus Pontifex Petri successor. Sic Antonius meam,,
 argumentationem recitauit, non eo ordine, quo ego eam disposui; &,,
 quibusdam etiam prætermisiss, quæ argumentationem complent: &,,
 magis eam firman: ego enim, postquam dixi promississe Christum se,,
 ecclesiā suam perpetuo ædificaturum super hoc fundamentum A-,,
 postolicæ petræ; id est, super Petrum, sic à petra propter firmitatē,,
 fidei dictum, docui ad ecclesiā catholicā translatum esse in Chri-,,
 sto regnum Dauid, quod Deus Christo promissit, & intuli, quia ergo,,
 regnum Dauid, quod Deus Christo promissit, & quod Christus regnat,,
 in ecclesiā, regnū vnum, & non diuisum est, quod est Ecclesiā vna,,
 Catholica, consequens necessario est, vt si quæ ecclesiā ad heredita-,,
 tem Christi pertinet, pars sit vnius regni Christi, id est, ecclesiæ v-,,
 niuersæ catholicæ; ac proinde, vt Petro adhareat, super quem ædifica-,,
 ta est ecclesiā vna catholica, & qui origo vnitatis eius est; inter-,,
 roget academia sua Antonium, si hoc sophisma putabat, cur nō hoc,,
 recitauit? Sed videamus solutionem Antonij. Matthæi locum in,,
 alienum sensum detorquet Turrianus; nam ecclesiā ædifi-,,
 cata est super eam petram, quam Simon Petrus confessus,,
 est, id est, super filium Dei viuentis; nō autem super ipsum,,
 Petrum, vt ex sequentibus rationibus patebit. Prima ra-,,
 tio, quia Matthæus interpretes locupletissimus sententiæ,,
 Christi, non sine ratione Petrum à petra distinxit; nomi-,,
 ne, & persona mutatis; nō enim dixit, super te Petrum, sed,,
 super hanc petram ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ. quod ad præcedentem,,
 confessionem necessario referendum est, nisi planè ipsa,,
 verba, & ipsam orationis structuram euertere volumus.,,
 Iam deinceps, ne nimium fiat volumen, reprimenda, non producenda,,
 est responsio, falsum sumis Antoni, cum ais, Christum Petrum à pe-,,
 trā distinxisse nomine, & persona mutatis, cur enim si verum esse pu-,,
 tasti;

K

tasti;

Quid An-
 tonius præ-
 termiserit
 callide in
 recitando
 loco libri
 mei.

Prima ratio
Antonij,
quæ probat,
illud, super
hanc petram,
non esse di-
ctum de Pe-
tro.
De duabus
naturis cu-
iusq; verbi,
& de impo-
sitione no-
minis Petri
cui rei, & à
qua re.

tasti, dixisti tantū, & nō probasti? at ego dico, & probo, nō distinxis-
se nomine, & persona mutatis, quia vnius cuiusq; verbi natura sunt
duæ, vt Marcus Varro libro 4. de lingua Latina notauit, à qua re,
& in qua re vocabulum est impositum: in qua re impositum est no-
men Petri, is est, qui antea vocabatur Simon, sicut Marcus Eu-
angelista, & imposuit, inquit, Simoni nomen Petrus, à qua re imposi-
tum est, petra est, hoc si neges, vereor, ne te Grammatici omnes ri-
deant, πῆς enim γενικὴ λέξις λίθου significat, vnde περὶ σοβόλῃ & χά-
λας, legitur in sapientia Salomonis. Petrus igitur illum significat,
qui prius vocabatur Simon, & post impositionem nominis noui, vo-
catus est Simon Petrus, à petra, quæ petram naturalem significat.
Dominus autem non solum Petrum vocauit hoc loco Euangelij no-
mine proprio Petri à petra, vt dixi, naturali imposito. Sed no-
mine translato Petram propter firmitatem fidei, quam confessus
fuerat. vnde beatus Chrysostomus in Homilia, in laudem Petri &
Pauli, Euangelium sequutus, Petrum vocat πῆς & πέτρος, id est,
petram fidei, & Eusebius, Alexandria in Asia Episc. πῆς & πέ-
τρος, vocauit fidem Petri, id est, fidem factam petram. Quod au-
tem dicis referendam esse, quod dixit super hanc petram, necessariò
ad præcedentem confessionem, vt tu intelligis, & doces, falsum est,
quod etiam dicis solum, & non probas, tu enim, ad præcedentem con-
fessionem referre vis, id est, ad Christum filium Dei viui, quem con-
fessus est Petrus, & hunc putas, & doces vocatum esse hic pe-
tram, & super eam ædificandam fuisse Ecclesiam: at ego non solum
dico, sed probo ad Petrum referri consistentem, scilicet illam mi-
rabilem confessionem præcedentem, id quod Dominus, ne tu An-
toni, & alij similes tui errarent, satis luculenter explicauit, cum di-
xit statim post nominatum Petrum, ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ, ταύτῃ
nim ad proximum necesse est referre, non ad remotius, id est, non
ad Christum, sed ad Petrum, qui à petra habebat nomen impositum.
Christus autem, & si petra dicitur in Scriptura figurato, ac mystice,
vt cum Apostolus, petra autem erat Christus, non tamen nomen pe-
træ impositum fuit illi; neque nomen habuit à petra impositum. Sed
sicut ait Euangelium, vocatum est nomen eius I. E. S. V. S. Rogas

Quomodo
necesse sit
secundum
legem, Græ-
maticæ con-
structionis,
super hanc
petram, ad
proximum,
id est, ad Pe-
trum, & nō
ad remotius
id est, ad fi-
lium Dei.

Quare non
dixit Chri-
stus, super te
Petrum ædi-
ficabo, &c.
redditur ra-
tio.

in Antoni, cur non dixit, super te Petrum? dicam, sed rogabo te prius, cur non dixit Christus ^{ἐπεὶ τὸ αὐτὸ} id est, super me edificabo Ecclesiam meam? non dixit super te Petrum, quia voluit docere, à qua re nomen nouum Petri imposuisset: ex ipsa enim re, à qua nomē imposuit, admonuit nos de firmitate fidei Petri, pro quo rogaturus erat patrem, ne fides eius deficeret, & cui iussurus erat, ut aliquando conuersus firmaret fratres suos, hæc enim est ^ἡ vis Petræ. Si petra hoc loco non pertinebat ad Petrum proxime nominatum, & tanquam à qua re impositum erat nomen Petri, quid incoherenter dici potuit, quam dicere, tu es Petrus, & super me petram edificabo Ecclesiam meam? contra verò, cum nomen Petri à petra impositum sit, nihil aptius, nec magis coherens dici potuit, nec commodius, nec admirabilius, inde enim cognoscimus accepisse firmitatem fundamenti, & Apostolicæ petræ, vnde Petrus nomen nouum à petra impositum accepit, à Christo scilicet, qui est vnicum fundamentum Ecclesiæ virtute propria; Petrus autem fundamentum virtute diuina participata. Tu igitur Antoni ipsa verba, & ipsam orationis structuram euertere vis, non Turrianus, qui accurate ista expendit, quod me facere confiteris, in verbo edificabo futurum temporis. Hæc laus tibi tribui non potest, qui nihil funditus expendis, sed omnia nugatorie confundis, & turbas. Quia verò non solum aliena refellere oportet, sed nostra etiam probare, edificasse scilicet Christum Ecclesiam super hanc petram, id est, super Petrum, quod tu negas, & nugatorie, ac ridicule probas, ne eadem repetamus, probaui nuper libro 2. pro Canonibus Apostolorum, & epistolis decretalibus pontificum Apostolicorum, c. 6. contra centuriatores testimonijs veterum, & magnorum auctorum, Tertulliani, Cypriani, Athanasij, Ambrosij, Hilarij, Eusebij, Alexandrini, Hippolyti Martyris, Hieronymi, Augustini, Cyrilli, Theodoret, Basilij, Chrysostomi, Theophanis, Ceramæi, & aliorum. Ista testimonia oportet te non nugatorie inficiando, sed grauiter refellere, nisi te ridicule respondendo ad ^{ἀπορίαν} compulsum esse plane confiteri vis. Secunda ratio, quia expressus est locus apud Paulum, quo & nostra confirmatur, & Turriani

Interrogatur Antoni; quare non dixit Christus super meipsū edificabo, &c. si de se voluit intelligi.

Quomodo nihil incoherenter nec insulsum, & ineptum dici potuit, quam dicere, ut Antonius vult dictum esse, tu es Petrus & super me petram edificabo, &c.

Quomodo rursus nihil magis coherens, nec aptius, neque commodius, nec admirabilius dici potuit, quā dicere imposito nomine Petri à Petra, tu es Petrus, & super hanc petram, &c.

Duplex fundamentum ecclesiæ, vñ virtutis propriae Christi solus; alterū virtutis communis Petrus.

Secunda ratio Antonij.

refellitur interpretatio Corinth. 3. fundamentum, inquit,
 aliud nemo potest ponere, præter id, quod positum est, quod
 est Christus Iesus. Et paulo post, Turrianus de aliquo affir-
 mat, quod de omnibus negat Paulus, ergo Turrianus Pau-
 lo contradicit. quod de omnibus Paulus hoc loco negat, negat et-
 iam cum Paulo Turrianus, neminem posse ponere aliud funda-
 mentum, quod habeat virtutem, & firmitatem propriam, præ-
 terquam quod positum est, quod est Christus tantum; affirmo au-
 tem cum Evangelio, & cum Ecclesia Catholica per cunctum orbem
 diffusa, esse aliud fundamentum à Christo positum, cum quo virtu-
 tem & fortitudinem propriam per gratiam communicavit. & ut ce-
 teros sanctos patres prætermittam, sic tibi nunc instar sexcentorum
 patrum vnus Leo Magnus sanctissimus & eruditissimus, & testimo-
 nio totidem Episcoporum celeberrimæ Synodi Calcedonensis lauda-
 tissimus. Is igitur in sermone tertio in anniuersario die assumptionis
 suæ, sic scripsit, & ego, inquit, dico tibi, hoc est, sicut meus pater ti-
 bi manifestauit diuinitatem meam, ita & ego tibi notam facio excel-
 lentiam tuam, qua tu es Petrus, id est, cum ego sim inuiolabilis pe-
 tra, ego lapis angularis, qui facio vtraque vnum; ego fundamentum,
 præter quod nemo potest aliud ponere, tamen tu quoque petra es; quia
 mea virtute solidaris, ut quæ mihi potestate sunt propria; sint tibi
 mecum participatione communia. Et super hanc petram ædificabo
 Ecclesiam meam, & portæ inferi non præualebunt aduersus eam; su-
 per hanc, inquit, fortitudinem æternum extruam templum, & cæ-
 tera. Hactenus Leo. en duplex fundamentum; alterum ab altero tam di-
 stans, quam est creator à creatura. Quid igitur hoc fundamentum
 illi fundamento derogat, præter quod nemo aliud ponere potest,
 quod est Christus Iesus, si hoc fundamentum totam firmitatem suam
 ab illo suapte natura, & propria vi forti accipit? quod si nihil dero-
 gat, cur tollis eum contra scripturam, & testimonium Ecclesiæ Ca-
 tholicæ, quæ columna est, & firmamentum veritatis? sed sint nobis
 seposita nunc testimonia doctorum & veterum Scripturæ sanctæ in-
 terpretum. Habemus verbum Dei expressum de duplici funda-
 mento; hoc vrgeamus. Cum Apostolus dixit in epistola ad Corinth.

funda-

Locus Apo-
 stoli, funda-
 menti ali-
 ud nemo po-
 test ponere,
 &c.

fundamentum aliud scilicet veritatis, nemo potest ponere præter id, quod positum est, quod est Christus Iesus, simul dixit, firmamentum aliud veritatis, nemo potest ponere præter id, quod positum est, quod est Christus Iesus. Ipse enim est firmamentum veritatis, qui est fundamentum eius. Et sicut nemo potest ponere aliud fundamentum, ita nemo potest ponere aliud firmamentum, præter id, quod positum est, unde Christo tribuit beatus Petrus in extrema pagina prioris epistolæ, *ἐν ᾧ καὶ θεμελιώσεται*, id est, firmare, roborare, & fundare. Quæ quidem cum ministris suis ita communicat Christus, ut quæ illi sunt potestate propria, sicut paulo ante Leo prius aiebat: sint ministris cum ipso Christo participatione communia. Qui ergo dixit, fundamentum aliud, scilicet veritatis, nemo potest ponere, in eo simul dixit, firmamentum aliud veritatis, nemo potest ponere præter id, quod positum est, quod est Christus Iesus: at idem Apostolus dixit in epistola ad Timoth. Ecclesiam esse columnam, & firmamentum veritatis, Ecclesia autem creatura Christi est, quomodo igitur, quod proprium Christi est, ecclesie tribuitur? quomodo, si aliud firmamentum veritatis, præter id, quod positum est, poni non potest, Ecclesia Catholica firmamentum veritatis est? nunquid Apostolus, quod de omnibus in epistola ad Corint. negat, de aliquo in epistola ad Timoth. affirmat? ut reperiatur in Apostolo est, & non? absit, immodò est semper, sicut idem de sermone suo dixit in epistola 2. ad Corint. negat igitur in epistola ad Corint. de omnibus, posse eos ponere aliud fundamentum propriæ virtutis, & potestatis, in epistola verò ad Timoth. affirmat de Ecclesia, esse fundamentum veritatis per participationem diuinæ potestatis, per communicationem, inquam, potestatis à Christo factam tanquam à Domino, cuius est propria ipsa potestas. Iam credo intelligis, non esse in his, etiam, & non. similiter non est etiam, & non, cum negamus esse aliud fundamentum, siue firmamentum Ecclesie, præterquam Christum, & eum affirmamus, esse Petrum fundamentum, siue firmamentum Ecclesie. Equale enim est esse firmamentum veritatis, & esse fundamentum Ecclesie; siquidem creatura est Petrus, & creatura ecclesia; & tam opus est participatione potestatis Christi, ut sit

Quomodo
expresso
verbo Dei
demonstre-
tur duplex
fundamen-
tum eccle-
siae.

Quomodo
qui affirmat
Petrum esse
fundamen-
tum eccle-
siae, idem af-
firmet, non
esse aliud
fundamen-
tum præter
quod positum
est, quod est
Christus Ie-
sus.

Quomodo ecclesia firmamentum veritatis, quam, ut sit Petrus fundamentum
 & quale sit, et Ecclesiae. Ut verò intelligas, quomodo Ecclesia, & quia ratione sit
 se firmamē- firmamentum veritatis, quia hoc quoque ab hoc loco non est alie-
 tum verita- tis, & funda- num, cum Christus pro Petro rogavit, ne fides eius deficeret, simul
 mentum ec- clesiae. rogavit pro Ecclesia, ne fides eius deficeret, eius scilicet Ecclesiae,

Quomodo cuius caput esset Petrus, nec enim caput esse poterat, nisi corpus es-
 & qua ratio set, cuius caput existeret. Caput enim, alicuius caput est, sicut manus
 ne sit eccle- alicuius manus, ut in categorijs docuit tuus Arist. firmamentum
 sia firmamē- itaq, veritatis est Ecclesia, quia eum habet caput, pro quo oravit
 tum verita- tis.

Dominus, ne deficeret fides eius, pro Petro oravit immediate, pro
 ecclesia verò mediante Petro. Id est, pro Ecclesia, quae à Petro tan-
 quam à fundamento firmaretur, quod cum eo mirificè convenit,
 quod Dominus dixit eidē Petro, & tu aliquando conuersus ἡγεῖον,
 id est, firma fratres tuos. Ecclesiam fratrum dicit, quam Cypria-
 nus vocare solet fraternitatem. Haecenus de secunda ratione tua

Tertia ratio fallaci, Tertia, inquis, ratio est, (verius diceretur tertia de
 Antonij. liratio,) Quia haec propositio, Ecclesiam aedificatam esse
 „ super Petrum, non est ἀνολογία fidei; non enim potest ec-
 „ clesia aedificari nisi per fidem, quam vel in Petrum, vel in
 „ vllam creaturam recumbere, sine blasphemia dici non
 „ potest. Si tu Antoni intelligeres, quid sit aedificari ecclesiam su-

Quomodo per Petrum, puderet te istius tuae propositionis, quae quam vim ha-
 ignoret An- beat, ne ipse quidem, qui proposuisti, intelligis. faciam planum, quod
 tonius. quid dico, si non tibi, ijs saltem, qui te legunt. Fidem dicit diuinus Dio-
 sit aedificari nysius Apostoli Pauli discipulus in libro de diuinis nominibus, c. 7.
 ecclesia su- der Petrum. esse stabile firmamentū eorum, qui crediderunt, quae eos in veritate
 Dionys. A- firmat; & in illis ipsis veritatē immutabili in eisdem credendis con-
 reopag. de stantia corroborat, & quia Graecis delectaris, & Graecè sunt elegan-
 fide. tissima, recitemus Graecè, πίσις ἐστὶν ἡ μόνιμη ἡ περὶ τὴν ἐκκλησίαν ὁδοῦς
 ἡ τὰς ἐκκλησίας τῆς ἀληθείας, καὶ αὐτοῖς τὴν ἀλήθειαν ἀμεταπύου ταυτο-

Quomodo τῆς. Haec autem fides, quae ita credentem firmat, innititur auctori-
 diuine pro- tati diuinae reuelationis, quae fallere non potest, & inde totā vim fir-
 uisum sit, ut tati diuinae reuelationis, quae fallere non potest, & inde totā vim fir-
 fimus certi, mandī, & stabiliendi credentē habet. Sed restabat hic, ut provide-
 quae sint ve- retur, quomodo certi essemus, q, haec, aut illa vera sunt, in quibus me
 ra, quae cre- denda sunt. fides

fides firmare debeat, quæ sint, inquam, à Deo reuelata, & tradita nobis; quæ deniq; ad credendū proposita. Quod ita necessariū erat, & ita diuine, & apposite prouisum est, vt nihil magis potuerit. Etenim si vna fides esse debet in ecclesia Catholica, quæ vna itē est, à quo magis de ea certos nos fieri oportebat, quam ab eo, qui fuit exordiū vnitatis Ecclesiæ, vt verbis beati Cypriani vtar, & os atq; caput omnium Apostolorum, & omnis ecclesiæ, qui fuit beatus Petrus, qui nunc in successore suo viuit, vt magnus Leo in epistola ad Synodū Calcedonensem scripsit. An fortē putas minus necessarium esse hodie, vt sit vnum & omnium Episcoporum, qui sunt Apostolorum successores, quam fuit tunc, cum ipsi illi Apostoli viuebant? in illa enim admirabili & celesti confessione fidei, quam consecuta est statim promissio ædificationis Ecclesiæ, ne vos quidem negatis, quod vos ipsos nescientes, & nolentes redarguit, & conuincit, fuisse Petrum os omnium Apostolorum, sicut ipse idem Petrus in Concilio illo primo Hierosolymitano dixit: sic enim cum Apostoli, & Seniores conuenissent, & magna de illa quæstione conquisitio fieret, surgens Petrus, dixit ad eos, Viri fratres, vos scitis, quoniam ab antiquis diebus D E V S in nobis elegit per os meum audire gentes verbum Euangelij, & credere. in nobis, inquit, scilicet Apostolis elegit per os meum. Si Petrus non erat maior, non debuit dicere, per os meum, sed per os nostrum, vt cum eo conueniret, quod dixerat, elegit in nobis. Si æquales erant, cur sibi vni tribuit, quod alioqui commune erat omnium Apostolorum, audire scilicet gentes ab eis Euangelium, & per verbum eorum credere? quis sic loquitur, nisi qui auctoritas, id est, vnum Auctoritate loquitur, vt is, qui præest? quod si dixit, per os meum, quia ipse erat os omnium Apostolorum, erat igitur eorum caput. Quis enim vidit vnquam os sine capite? aut caput sine ore? aut igitur negate fuisse os Apostolorum, aut date caput eorum fuisse. Nulla certe ratio, neque proprietas vlla sermonis, nec consuetudo ferebat, vt in prædicatione Euangelij, ad quam omnes Apostolos Deus elegerat, diceret, elegit in nobis audire per os meum verbum Euangelij, nisi in eo tanquam in capite ecclesiæ

viuer.

Quam diuine prouisū sit, vt à quo incipit exordium vnitatis ecclesiæ, ab eo, vt omnes vni dicant, & non sint schismata, de credendis certi redantur.

Quomodo sicut fuit Petrus in illa admirabili confessione fidei os omnium Apostolorum, sic necesse fuit, vt successor eius, in quo Petrus viuit, sit os omnium episcoporum, qui sunt successores Apostolorum.

Locus in Act. Apost. elegit in nobis per os meum audire gentes verbum Euangelij, & credere, &c.

Quod sicut Petrus erat os omnium Apostolorum, sic erat eorum caput, non enim esse potest os sine capite, neq; caput sine ore.

vniuersa & tanquam moderatore, ac duce eius omnes Apostoli fuisse-
 sent. Ergo quia de proposita questione docere volebat, & omnes scie-
 bant esse eum in cathedra Ecclesie Catholice collocatum ab eo, qui ei
 dixerat, tu es Petrus, & super hanc petram aedificabo ecclesiam meam,
 & quia ceterorum Apostolorum cathedra, cathedra Petri adhærebat,
 & per unionem fidei & predicationis, cum fide & predicatione Pe-
 tri faciebant unam cathedram, cui vnus Petrus praeerat, idcirco
 sic locutus est, cum dixit, viri fratres, vos scitis, quoniam ab anti-
 quis diebus Deus in nobis elegit per os meum audire gentes verbum
 Euangelij, ut scirent omnes, non pertinere ad Cathedram Petri, &
 Euangelium, quod predicabat, qui non predicarent, quod ipse Pe-
 trus, ipsumque Petrum predicare, quod omnes, quorum os esset, & o-
 mnes, quorum os esset propter unionem fidei, & predicationis, predi-
 care, quod ipse. Quod autem dixit, viri fratres, vos scitis, satis decla-
 rat in Euangelio, quod predicatum eius erat, hoc contineri, quod Deus
 scilicet elegisset Petrum in Apostolis, ut per eius os verbum Euan-
 gelij predicaretur. Apostolis enim predicatum erat Euangelium ab
 ipso Christo, illis vero senioribus, qui cum Apostolis, ut Lucas nar-
 rat, conuenerant, partim à Christo ipso, partim ab ipsis Apostolis. V-
 trique vero audierant, quod est in Euangelio Matthaei, tu es Petrus

& super hanc petram aedificabo ecclesiam meam. Aut dicat nobis
 Petrus esse Antonius, & dicant ceteri magistri, ac doctores Protestantiū, vn-
 de illud sciebant omnes? quod si ex illo loco sciebant, quia non est a-
 lius magis proprius, nec manifestior, consequens necessario est, ut
 ille locus Matthaei, tu es Petrus, & super hanc petram aedificabo
 Ecclesiam meam, ad aedificationem Ecclesie per predicationem Eu-
 angelicam ex ore & fide Petri, tum per ipsum, tum per ministros ec-
 clesie proficiscentem pertineat, & referatur. Quomodo tu ad hæc re-
 spondere poteris, ut refellas bone Sadeel, nisi nugatorie, & futiliter?
 quod satis clare demonstrat te ad obmutescendum compulsus esse.
 Non enim respondet, aut loquitur, qui nugas respondet, & loquitur,
 ut tu perpetuo facis, qui verè sophista es, quia videri tantum & ex-
 istimari sapiens vis. Sed videamus, quemadmodum, quod hactenus
 de Petri auctoritate in illa Synodo ostensa diximus, Iacobus frater
 Domini

Domini & Episcopus tunc Hierosolymitanus ibidem confirmaue-
 rit: postquam enim Petrus primus, ut caput Ecclesie in illa Synodo
 Hierosolymitana de relinquenda legis Mosaeica obseruatione sen-
 tentiam suam perorauit, quia erat Iacobus Episcopus illius ecclesie
 Hierosolymitanae, in qua surrexerant quidam de haeresi Phariseo-
 rum, qui dicebant, oportere seruare legem Moysis; necessarium quo-
 que iudicauit, ut quid ipse sentiret, populus, cui praeerat, sciret; &
 verum cum capite suo concordaret. Respondit itaque Iacobus di-
 cens: Viri fratres, audite me, Simon narrauit, quemadmodum primū
 Deus visitauit sumere ex gentibus populum suum nomini suo; &
 huic concordant verba Prophetarum. Et paulo post, propter quod
 ego iudico, non inquietare eos, qui ex gentibus conuertuntur ad De-
 um: et quae sequuntur. Auctoritatem Petri citat Iacobus cum Pro-
 phetico testimonio consentientem, qua confirmatus audet dicere con-
 stanter, propter quod ego iudico, &c. Rursus, quia hoc ipsum, quod
 Petrus dixit in illa Synodo Hierosolymitana, scire scilicet eos, qui
 conuenerant, se esse in Apostolis à Deo electum, ut esset os Apostolo-
 rum, ad praedicandum gentibus Euangelium, ita ut Petri predica-
 tio ac fides, esset omnium Apostolorum praedicatio & fides; quia in
 quam, hoc ipsum Paulus quoque sciebat, quamuis non ab hominibus,
 neque per hominem, sed per Iesum Christum, & Deum patrem voca-
 tus esset, ut fieret Apostolus, & licet Euangelium, quod predica-
 bat, à Christo accepisset; tamen quia sciebat sic in Euangelio sibi re-
 uelato sancitum esse à Christo, ut Cephas, id est, Petrus sic à petra
 dictus, esset os Apostolorum, & totius Ecclesiae, quae corpus Christi
 est, idcirco facta illa seditione non minima inter fratres ab ijs, qui
 ex Iudaea Antiochiam descenderant, ascendit Paulus cum Barna-
 ba Hierosolymam ad os Apostolorum, & ecclesiae, quierat Petrus,
 ut cum eo conferret Euangelij praedicationem, & auctoritatem prae-
 dicationi suae apud omnes ex ore Petri adiungeret, ne forte in vanū
 curreret, aut cucurrisset, si ordinem à Christo in Euangelio sibi reue-
 lato constitutum non seruaret. quamuis Petrus nihili scientiae con-
 tulisset. Nō ego, sed doctissimus & acutissimus auctor Tertullianus
 libro 4. contra Marcionem, ut antea memini, sic intellexit, & in-
 L terpre-

De senten-
 tia Iacobi in
 illa Synodo
 Hier.

Quid decla-
 ret, & quā
 emphasim
 habet il-
 lud Iacobi
 in illa Syno-
 do post sen-
 tentiam Pe-
 tri auditam
 propter qd
 ego iudico,
 &c.

Quare Pau-
 lus ascendit
 Hierosoly-
 mam facta
 illa seditio-
 ne inter fra-
 tres Antio-
 chiz.

interpretatus est his verbis, ne non secundum illos credidisset, & non secundum illos euangelizaret, auctoritatem antecessorū fidei, & prædicationi suæ optauit. Scio, ut es promptus ad arripiendā omnē occasiunculam cauillandi, continuo dices, non auctoritatē Petri, sed antecessorum, Tertullianū dixisse, quia semper laboras, ut Petrū ceteris Apostolis parem facias, & ut hoc consicias, interrogabis etiam, quare non dixit Tertul. auctoritatē Petri fidei, & prædicationi suæ optauit? responsum habe, quia nō opus erat, & nō vidit in spiritu tuos Protestantes, ut hoc caueret, sciebat ille, auctoritatē antecessorum, quos Paulus dixit, in ore vnius Petri resedisse. Quod non obscure ipse Apostolus in illa ipsa epist. ad Gal. significauit, qui cū dixisset, non se ascendisse Hierosolymā ad antecessores suos Apost. volebat enim probare nō se didicisse Euangelium ab Apostolis, qui ex æquo erāt omnes à Deo docti, paulo post, dicit post annos tres venisse Hierosolymam, ut videret Petrū, & mansisse apud eū diebus quindecim, a-

Quare dixerit Paulus ascendisse Hier. ut videret Petrū, & iurer, neminem aliū vidisse, nisi Iacobu, &c.

Quomodo manifeste significet Paulus aliquid insigne, & singulare fuisse in Petro, quod causa fuisset ascendendi ad eū sine suspitione aliorū, quasi ascendisset, ut ab eo didiceret Euangelium.

lium autē Apostolorū vidisse neminē, nisi Iacobum fratrem Domini, quem constat non fuisse ex numero duodecim, ut à me alio loco demonstratum est, Idē, quia magni momenti erat, & res necessaria, iure iurando affirmat, neminē Apostolorū vidisse, præterquā Petrū, quem ut videret, Hierosolymā venerat. Si illud prius non venisse statim ad antecessores suos Apostolos, post acceptā Euangelij reuelationē, ideo dixit, ut probaret, nō se ab Apostolis didicisse Euangelium, quod prædicabat, sed à Deo, cū postea dicit ascendisse se Hierosolymam post annos tres, fortassis in Damascena prædicatione consumptos, quos Lucas vocat multos dies, ut videret Petrū, & neminem alium Apostolorū vidisse, idq. ita esse, iurat, satis significat, aliquid in Petro fuisse insigne, & singulare, quod non esset in ceteris Apostolis, & aliquam causam fuisse ascendendi, ut videret Petrum, quam non faceret ascensum eius suspectum, quasi ascendisset, ut Euangelium à Petro disceret. Ascendit igitur, tū sicut Theodoretus ait, ut deferret honorem Petro, quē sciebat esse principem Apostolorū, tū etiam, idq. magis adhuc necessariū erat, ut alij certi essent, prædicationē Pauli non dissentire à prædicatione Petri, cū audirent, mansisse eum tot diebus apud Petrū, & vidisse omnem ordinem eius, & rationem

nem totius prædicationis Petri, à qua necesse esset ceterorū prædicationem non discrepare tanquam à regula, & norma Euangelicæ prædicationis. Sciebat enim, quod Christus in Euangelio sibi reuelato dixit, tu es Petrus, & super hanc petram edificabo Ecclesiam meam. Voluit igitur, ut notum esset omni ecclesiæ, Euangelium sibi reuelatū, quod prædicabat, cum ore Petri, quē Deus elegerat in Apostolis, ut esset os eorū, & petra secunda ecclesiæ sub Christo, consentire, ut eam auctoritatem apud omnes haberet, quam habere necesse erat. Ob eam causam, quamuis ipse certū haberet de reuelatione Euangelij sui, tamen propter alios, qui non erant certi, noluit præmittere ordinem à Christo Iesu positum. Sciebat enim, Euangelium non solum docere & continere, quæ sunt credenda, sed etiam, quæ sunt homini Christiano facienda. Hoc quod hætenus dixi de causa ascensus Pauli Hierosol. post illos tres annos, ut videret solum Petrum, & de mora apud eum quindecim dierum, magis adhuc declarat, & confirmat ille ascensus Pauli Hierosol. post quatuordecim annos, cum contulit Euangelium cum Cepha, adhibitis duobus alijs Apostolis Ioanne & Iacobo, ne fortè in vanum curreret, aut cucurrisset, quod quidem non propter se dixit, qui non dubitabat de prædicatione Euangelij sui, quod à Christo, qui fallere non potest, acceperat, sed propter alios, ne existimarent eum inuani currere, aut cucurrisse, quasi aliud esset Euangelium eius præter Euangelium Apostolorum, & ne re vera in vanum currerent, aut cucurrisset, quicunque deinceps, non cum Cepha, id est, cum Petro petra ecclesiæ, & ore Apostolorum prædicationem contulissent, vel exemplo Pauli, cuius prædicationi collata nihil Apostoli addiderunt, hoc enim significat $\pi\pi\sigma\tau\alpha\tau\iota\delta\epsilon\upsilon\alpha$, quo verbo usus est, ubi interpres vertit, nihil mihi contulerūt. Et quia me dicis scrutatorē esse verborum Græcorum, quod utinam tu faceres vel in Latinis verbis, & quod maius est, in sententijs, excutiamus, & scrutemur verbum $\iota\sigma\phi\eta\sigma\tau\alpha$, quo usus est Paulus, cum dicit ascendisse Hierosol. post annos tres, ut videret Petrū: sic enim vertit interpres Latinus, non dixit $\iota\delta\epsilon\upsilon$, ut Theophylactus observauit, sed $\iota\sigma\phi\eta\sigma\tau\alpha$, q. significat visere aliquid excellens & insigne. Describam locum Theophylacti

Quare Paulus ad Petrū solum ascendit, & cū eo diebus xv. mansit.

De proprie
tate verbi
ἰσορῆσαι,
quo Paulus
usus est, cū
ait se ascen-
disse, ut vi-
deret Petru.

Græcè, tū quia Antom^o Græcis delectatur, tū quia interpres Theo-
phylacti nō reddidit parem sententiam. Deinde post annos tres veni
Hierosolymam ἰσορῆσαι Petrum. καὶ τὸ ταπεινοφροσύνης, εἴγε ὁ τοσαύ-
τα χατορδῶσας ἀπ' ἡς πρὸς πέζον, οὐκ ὠφελείας ἐνεκα, ἀλλ' ἰσορίας μόνως,
πρὸς ὧς μείζονα αὐτῷ διόουδ' εἶπε, ἰδεῖν πέζον, ἀλλ' ἰσορῆσαι, ὅπερ οἱ τὰς
μεγάλαις πόλεις καὶ λαμπράς χαταμανθάνοντες λέγουσι. ὡς περ καὶ ἡμεῖς ἀπὸ
μὲν πρὸς ἀγίους ἀνδρας, μᾶλλον δ' ἡμεῖς ὠφελείας ἐνεκα, ἐκείνῳ δ' ἡμῶς μόν-
ως ὁ rursus, τὸ μὲν ἰσορῆσαι ἡμῶς σημαῖον, interpretemur Latine. Et
hoc, inquit, scilicet ἰσορῆσαι, ad humilitatem pertinuit, siquidem, qui
tam multa præclare gesserat, ad Petrum adiuit, non ut ab eo utili-
tatem caperet, sed ut spectaret tantum, & tanquam maiorem se ho-
noraret. idcirco nō dixit, ἰδεῖν, id est, venisse, ut videret, sed ἰσορῆσαι,
id est, ut spectaret, ut loquuntur, qui magnas, & splendidas ciui-
tates perlustrant, & ut nos facere solemus, cum viros sanctos adi-
mus, verum nos utilitatis nostræ causa; ille verò honoris tantum.
Quod autem paulò ante dixi auctore Tertulliano, cum Paulus Eu-
angelium suum cum Petro contulit, auctoritatem prædicationi suæ
optasse, ne tu ullam unquam cauillationem somniare possis, habes pri-
marias Ecclesias patriarcharum interpretes illius loci epistolæ ad
Galatas de aduentu Pauli Hierosolymam post annos 14. ut præ-
dicationem Euangelij sui cum Petro conferret, & approbationem
ab eo reportaret, cum ut alij certi essent de ea; tum ut posteris ex-
emplum imitationis proderetur. Hoc enim exemplum secuti cum
patriarchæ eligebantur, & sicut Apostolus ait, sani erant in fide, lit-
teras statim ad Episcopum Romanum scribebant, quibus fidem suā
exponebant cum cathedra & ore Petri consentientem; simulq; à pon-
tificis approbationē petebant. Extant adhuc eiusmodi epistolæ, quas
Synodicas vocabant, quas aduersus centuriatores libro 2. pro cano-
nibus Apostolorū, & epistolis decretalibus Pontificū Apostolicorū
cap. 4. recitavi: litteras dico Sophronij patriarchæ Hierosolymita-
ni ad Honorium Pont. Romanum tempore Heraclij imperatoris;
Nicephori Patriarchæ Constantinopol. ad Leonem 3. Adriani pri-
mi successorem, Proterij Patriarchæ Alexandrini ad Leonem pri-
mum: harum meminit ipse Leo in epistola ad Iulianum, &c. Hæc &
multa

Quomodo
primariæ ec-
clesiæ patri-
archarū in-
terpretes
sint illius lo-
ci epist. ad
Gal. de ascē-
su Pauli ad
conferendū
Euangelium
cum Petro,
Iacobo, &
Iohanne.

multa alia eodem pertinentia leges, si libuerit, locum indicaui, aut
 fortassis iam legisti. Memini etiam ibidem de epistola Leonis Ma-
 gni ad Anastasium Archiepiscopum Thessalonicensem, ex qua
 perspicui potest, quemadmodum Pontifex Roman. vicarium ha-
 beret in ecclesijs Orientis Archiepiscopum Thessalonicensem, qui
 nomine Pontificis ut vniuersalis pastoris, provincias Orientis visi-
 taret, tum etiam alia expediret, quæ Pontificis Romani auctorita-
 tem desiderarent, & quod potissimum erat, episcoporum ordinatio-
 nes confirmaret, quæ sine auctoritate capitis ecclesiæ Catholicæ, vn-
 de vnit as ecclesiæ incipit, fieri non poterant, ne propter longinquit a-
 tem vrbis Romæ longa mora interponeretur. Addam hic, quod illic
 prætermisi, quid Photius Patriarcha Const. ad Nicolaum Primum,
 scripserit, cum per legatos suos, quos ad habendam Synodum Con-
 stantinopolim miserat, petijt, ut ordinationes episcoporum à Pontifi-
 ce Romano peterentur, cui tanquam capiti ecclesiæ Catholicæ debe-
 bantur. Vnde intelligi potest, quo tempore, & quam ob causam ordi-
 nationes episcoporum ecclesiarum Græcarum, & totius Orientis à
 Pontifice Romano peti desiderunt: describam Græcè, quæ Photius
 Pontifici respondit. περί δε γε τῆς τῆς χειροτονίας αὐτοῦ δοῦναι πάλαι λαμ-
 βανόντων ἐκοινολογήσαντο ἡμῖν οἱ τὸ ὑμῶν ὁσιότητος τοποτηριτά, ὡς χρεὼν
 εἶναι τὰς ἐπανασταφῆναι, καὶ πρὸς τὴν οἰκίαν παλινδρομήσαι προμήτορα.
 ἀλλ' εἰ μὲν ἐν ἡμῖν τὸ τε βελέματι καὶ ὡς ἐκεῖ, καὶ μὴ συνεκρίσει τῇ
 βασιλείᾳ ἢ πράξι, καὶ ἀπολογίας εἶδει, αὐτὸ δὲ τὸ ἔργον χρῆτον ὄν τῆς ἀπο-
 λογίας εἰδείκνυτο. ἐπεὶ δὲ τὰ ἐκκλησιαστικά, καὶ μάλιστα γὰρ τὰ περὶ τῶν ἐνοριῶν
 δίκαια τῶν πολιτικῶν ἐπικρατείαις καὶ διοικήσεσι συμεταβάλλεσθαι εἰω-
 δοι, ἢ τὸ ὑμῶν ὁσιότητι ἐγνωμοσύνη τὸ ἡμῶν ἐπὶ τὸ συνευδοκεῖν εἰς τὸ
 παρασχέιν ἀποδεχομένη δέλημα, τὸ μὴ λαβεῖν, τὸ πολιτικῆς, ἀλλ' οὐχ' ἡ-
 μέτερον λογιζέσθαι ἐγκλημα. ἐγὼ γὰρ οὐχ' ἀπ' αὐτῶν ὅπως ἐτέλει, τὸ
 δίκαιον καὶ τὸ φίλον εἰρήνης ἀναστρέφειν πρόθυμος, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀνέκων τῶν
 θρόνων τῶν προσανατεθειμένων, εἴπῃ ἰσχύων ἐπιζεπέυειν ἡξίᾳ, ἐτοίμως
 αὐτὸν παρεχόμενος τῶν διωκέντων μάλλον πλεόνων ἀντέχεσθαι: καὶ γὰρ ὁ μὲν
 ἡμῶν τὸ προσόντων προσιδέει, οὗτο δὲ τὸ βάρυ πλεονέειν ὁ ἐπιπυθείς.
 μερίμνης γὰρ αὐξήσιν ποιῇ. ὃ καὶ τῶν παρόντων πινά σὺν ἀγάπῃ
 λαβεῖν ἐπιζητῶν, μάλλον ἡμῖν χάριν διδόνει, ἢ αὐτῶν λαμβάνειν κέρδιον
 προσεῖν: ἐλαφρότερον γὰρ μοι τὸ φορτίον τῆς ἐπιτασίας ἀποτελεῖ. εἰ δὲ τὰ
 ἐμὰ λαμβάνων σὺν ἀγάπῃ, καὶ προσκαταβάλλειν χάριν ἀνομολογεῖται μοι, τῶ

De Archie-
 piscopo
 Thessaloni-
 censivario
 pontificis
 Rom. in ec-
 clesijs Oriē-
 tis.

Testimoniū
 Photij Pa-
 triarchæ Co-
 nstantin. de
 episcoporum
 ordinatio-
 nibus, quæ
 olim in Ec-
 clesijs Oriē-
 tis à Pontifi-
 ce Rom. pe-
 tebantur.

τὰ δικαία ζητῶντι, πῶς ἐν τῇ οὐ δώσει χάριτα μὴδεὶς ὑπαρχόντων & ἐκ τῶν
 δῶν μὴ δώσει τὴν δικαίαν πατρί. interpretemur Latine, propter eos,
 qui Græca non callent. Qui locum, inquit, sanctitatis vestræ tene-
 bant, sermonem nobiscum habuerunt de ijs, qui ordinationes à se i-
 psīs iam pridem accipiunt, oportere eos reuertere, & ad matricem
 recurrere. Verum si penes nos esset in hac re potestas voluntatis, &
 non esset factus huius operis particeps imperator, licet excusatione
 uti necesse esset, ostenderemus tamen præstare facere quod petitur,
 quam excusare, sed quia Ecclesiastica, & præsertim iura de terri-
 torijs simul cum civili dominatu, & gubernatione mutari solent, sa-
 piens æquitas sanctitatis vestræ amplectens voluntatem meam, ad
 consentiendum & tribuendum quod petit propensam, quod non ac-
 cipiat ordinationes, potestatis civilis crimen esse reputet, non meum.
 Ego enim, quæ præteritis temporibus iuste, & amice, ac pacifice
 sub aliorum potestate erant, non habeo in animo reuocare; quin potius
 si quis posset & vellet procurare, quæ à principio ad hanc sedem
 pertinent, prompte cederem ei, qui magis posset plura retinere, plu-
 ribusque implicari. Si quidem, qui mihi aliquid ex ijs, quæ non
 habebam, addidisset, maius ille quidem onus imposuisset; qui ve-
 rò aliquid ex ijs, quæ habebam prius, ut cum charitate acci-
 piam, operam dat, magis mihi danti gratiam & beneficium tri-
 buit, quam sibi accipienti lucrum acquirit: onus enim præfectu-
 ræ mihi leuius efficit. Si igitur, qui mea accipit amice & bene-
 uole, hunc fateor bene de me mereri; ei, qui ea, quæ ad se perti-
 nent, quærit, quis non libens dabit, si nullus impediatur? tanto præ-
 sertim patri, & qui per tales, tam D E O charos, & studio-
 sos viros petit. Ingenue agnoscit Photius ordinationes Episcopo-
 rum, de his enim sermo est, ad Pontificem Romanum pertine-
 re, ut eas scilicet approbet, & confirmet, esseque Ecclesiam Roma-
 nam matricem omnium ecclesiarum; sic enim Tertullianus vocat.
 Græci dicunt ποικίλοντα, se tamen ita excusat, ut omnem culpam
 in potestatem civilem, id est, in Imperatorem transferat; ac taci-
 te hortatur Pontificem, ut propter pacem, & charitatem de iu-
 re ordinationum libens concedat. Atque ita quidem Pontificem
 fecisse

facisse, testis est Synodus Florentina, quæ à Græcis & Latinis habita est, in qua nulla de hac re quæstio, aut controuersia fuit. Non enim Pontifex Romanus, in ea re aliud emolumentum querit, quàm ut CHRISTVS honorem sibi debitum ferat in Vicario suo, cui hoc ius tanquam capiti & patri omnium ecclesiarum dedit. Cum igitur, quantum hoc loco satis est, (non enim omnia sunt hic dicenda,) ostensum sit, Petrum fuisse os Apostolorum, ac proinde caput, idque ad unitatem fidei, & Ecclesiæ Catholicæ, cuius unitatis exordium fuit Petrus, Christum sapientissime, & utilissime prouidisse, constat iam, ædificatam esse Ecclesiam super Petrum, necessariam conuenientiam habere cum fide, falsumque esse, quod in tertia ratione tua posuisti, hanc propositionem, Ecclesiam ædificatam esse super Petrum, non esse ἀνάλογον fidei: an ostendere sine periculo & suspitione errandi, quæ sint à D. E. O. reuelata ad credendum, non est ἀνάλογον, id est, conueniens fidei? at hoc facit is, pro quo Christus rogauit, ne fides eius deficeret, super quem Ecclesiam suam ædificauit. At illud Augustini tritissimum tomo eius VI. contra epistolam fundamenti, cap. 5. non legisti, Euangelio non crederem, nisi Catholice Ecclesiæ commoueret auctoritas? at quomodo commouere debet? nunquid consulendæ sunt omnes mundi Ecclesiæ, ex quibus una Ecclesia Catholica tanquam totum quoddam constat? & quis singulas omnes obire posset? prouidit igitur Dominus, ut esset unum caput, & os ecclesiæ Catholicæ, ex quo sine suspitione, & periculo erroris ulla, quid credendum, & quid homini Christiano faciendum esset (utrunque enim docet Scriptura) audiri posset, cum necesse esset. Nec est hoc recumbere fidem in creaturâ, ut tecum dure, & parum Latine loquar. Tu enim ad probandum falsum, quod sumpsisti, scilicet ædificatam esse ecclesiâ super Petrû, rationem hanc attulisti, non. n. inquis, potest ecclesia ædificari nisi per fidem, quam vel in Petrum, vel in illam creaturam recumbere sine blasphemia dici non potest. Fides bone Antoni in auctoritate diuinæ reuelationis nititur, sed quod hæc sit fides, quæ in auctoritate diuinæ reuelationis nitatur, & non potius in somnia Lutheri Germanici propheta, ut se

Quomodo
Ecclesiâ esse
super Petrû
ædificatâ be-
neficio diui-
næ prouiden-
tiæ necessa-
riâ conue-
nientiâ cū
fide hæc eat
contra ratio-
nem fallacē
Antonij Sa-
deelis.

Ex quo tem-
pore Germa-
nia fidem
amisit.

S. Bonifaci-
us primus
Germaniæ
Apostolus.

ut se ille appellauit, cathedra Petri docet, & certum facit. Conclu-
damus igitur, quod sumpsisti ædificatam esse Ecclesiam super Pe-
trum, non esse ἀνάλογον fidei, ἡ δὲ εἶναι καὶ ἀσυμλόγητον; & illud rur-
sus verissimum, non esse os Ecclesiæ Protestantium successorem Pe-
tri, sed Lutherum, id esse ἀνάλογον ἀπιστίας, id est, conuenientiam o-
mnino habere cum incredulitate. Ex eo enim tempore fidem Eccle-
sia vestra amisit, ex quo os Petri in Cathedra successoris resonans
abiecit, id est, ex quo facere desijt, quod Bonifacius Germaniæ
Apostolus Ecclesiam, quam primus in ea instituit, facere docuit: &
ipse dum vixit, fecit; & fecerunt omnes Episcopi, & eorum ecclesiæ
vsque ad Martinum Lutherum hæresiarcham monachum apostata-
tam, & sacrilegum maritum virginis Deo consecratæ, quam ex
monasterio Nimicensi in cæste rapuit. Iusta sunt conuitia, quæ pro
defensione fidei iaciuntur, quæ neque Scripturæ sanctæ auctorita-
te, nec Apostolorum exemplo, atq; imitatione carent. Hactenus de
tribus tuis rationibus contra primatum Petri fallacibus, & ex qui-
bus nihil concludi possit.

CAPVT IX.

De rogatu Christi pro Petro, ne deficeret fides eius, quid Antonius,
& quam ineptè, & impie cauilletur, & quando Christus rogauit, &
quomodo cum confitentur Protestantes, confessionem fidei, quæ Pe-
trus nomine omniū fecit Apostolorū fundamentū ecclesiæ esse, simul
confitentur Petrum esse fundamentū ecclesiæ, & quomodo non po-
terat Christus promittere ædificaturum se super fidē Petri ecclesiam,
nisi simul promitteret Petro charisma firmitatis fidei: & responsio
ad id, quod obijcit Antonius, vocatū esse Petrum sathanā paulō post
hunc sermonem, super hanc petram; ex quo effici vult non esse ædifi-
catam Ecclesiā super Petrum & de charismate fidei vniuscuiusq; &
quid nobis conferat charisma fidei Petro datū ad fundandam
Ecclesiam & quid sit fundari fideles super fidem Pe-
tri, quod Antonius non intelligit.

» Equitur Antonius, iam expendamus rationem
» à Turriano propositam, nomen Petri, inquit,
» fuit inditum Petro propter fidei eius firmita-
» tem, pro qua Dominus rogauit, ne deficeret,
» verum, si tempora distingueret, non sic argu-
menta-